

**ความรู้คู่คุณธรรมกับความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
(Knowledge with Morality and Emotional Quotient
of Students in Bansomdejchaopraya Rajabhat University)**

ศศิธร สกุลกิม * สุวัสสา เฟ็งสีแสง *

*สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ ภาควิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา 1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี เขตธนบุรี กรุงเทพฯ 10600

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้คู่คุณธรรมกับความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตสายวิทยาศาสตร์สุขภาพชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 134 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการความรู้คู่คุณธรรม และแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์สำหรับวัยรุ่น (อายุ 18-25 ปี) ของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข มีทั้งหมด 52 ข้อ แบ่งเป็น 3 ด้านหลัก 9 ด้านย่อย ผลการวิจัยพบว่านิสิตสายวิทยาศาสตร์สุขภาพชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา มีองค์ประกอบความฉลาดทางอารมณ์ด้านดี (เห็นใจผู้อื่น รับผิดชอบ) มีคะแนนในช่วงเกณฑ์ปกติ และด้านดี (การควบคุมตนเอง) มีคะแนนในช่วงสูงกว่าเกณฑ์ปกติ ด้านเก่ง (มีแรงจูงใจ ตัดสินใจและแก้ปัญหา สัมพันธภาพ) และด้านสุข (ภูมิใจตนเอง พอใจชีวิต สุขสงบทางใจ) มีคะแนนในช่วงเกณฑ์ปกติทั้งก่อนและหลังการเข้ารับการอบรมคุณธรรม ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการทดสอบค่าทีแบบกลุ่มเดียวกัน (paired *t*-test) พบว่านิสิตมีความแตกต่างทางด้านความฉลาดทางอารมณ์ก่อนและหลังการเข้าอบรมในด้านดี (การควบคุมตนเอง) และด้านเก่ง (การตัดสินใจและแก้ปัญหา) อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 จากผลการวิจัยสามารถนำไปแก้ไขปัญหาคือ ความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต และพัฒนากิจกรรมที่ส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต

คำสำคัญ: ความรู้คู่คุณธรรม/ ความฉลาดทางอารมณ์/ กรมสุขภาพจิต/ วิทยาศาสตร์สุขภาพ

Abstract

The objectives of this descriptive research were to find out knowledge, morality and emotional quotient of the first year students at Bansomdejchaopraya Rajabhat University. The sample consisted of 134 students. The research instruments were a set of knowledge and morality workshop program and emotional quotient rating scale for teenagers (18-25 years old) of the Department of Mental Health Ministry of Health consisting of 52 items and divided into 3 main areas and 9 minor areas. The research results revealed that the components of good emotional quotient (be sympathetic and be responsible) had normal scores. The scores of self-control area were higher than normal criterion. Whereas, the scores of motivation, making decision and solving the problems, relationship including self-esteem, life sufficiency, and peace in mind were at normal criterion both before and after joining the training. The results of paired *t*-test analysis were found that the good emotional quotient of the students were different between before and after training with statistical significance ($p < .05$) in the area of self-control and making decision and solving the problems. The results of this research could be used to solve the students' emotional quotient and also to develop the activities supporting their emotional quotient.

Keywords: Knowledge and morality/ Emotional Quotient/ Department of Mental Health/ Health Science

บทนำ

แผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติ ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 - 2554) มีแนวคิดหลักข้อหนึ่งที่มุ่งเน้นให้มีการเสริมสร้างศีลธรรมและสำนึกในคุณธรรมจริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่และดำเนินชีวิตด้วยความเพียร อันจะเป็นภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีให้พร้อมเผชิญการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งในระดับครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ ความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Quotient, EQ) เป็นความสามารถของบุคคล อันได้แก่ สภาพสภาวะจิตใจ อารมณ์ ความรู้สึก อันเกี่ยวกับระบบของสมอง และพฤติกรรมต่างๆ ของมนุษย์ ศาสนา โดยเฉพาะศาสนาพุทธ

สามารถพัฒนา อีคิว ชนิดที่เรียกว่า เป็นแม่แบบหรือเป็นต้นแบบของการพัฒนาอีคิว เพราะพุทธศาสนา รวมเอาหลักธรรมชาติ ที่มนุษย์ปฏิบัติสัมพันธ์ หรือเกี่ยวข้องกับสรรพสิ่ง ทั้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ และกับสรรพสิ่งทั้งหลาย มาไว้เป็นหลักธรรม และหลักปฏิบัติ ดังนั้นผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์ จะเป็นคนที่รู้เท่าทันอารมณ์ตนเอง ดูแลอารมณ์ตนเองได้ดี เข้าใจอารมณ์ผู้อื่น มีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น อีกทั้งสามารถจูงใจตนให้ทำงานจนสำเร็จได้ ซึ่งมีลักษณะที่ขัดกับวัยรุ่น คือ วัยรุ่นมีอารมณ์ที่รุนแรงเปลี่ยนแปลงได้ง่าย ยับยั้งอารมณ์ตนเองได้ยาก ดังนั้นวัยรุ่นก็จะเป็นกลุ่มที่มีอีคิวต่ำ

ศาสนาจึงเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเหล่านี้อย่างมากมาย มีการส่งเสริม สนับสนุน ให้มีความร่วมมือระหว่างศาสนา กับสถาบันการศึกษา เพื่อให้วัยรุ่นได้ซึมซับกับ คำว่าศาสนาให้ได้มากที่สุด

นิสิตสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ วิทยาศาสตร์ความปลอดภัย และสาธารณสุขศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 เป็นช่วงวัยที่ต้องมีการปรับตัวเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลงจากการใช้ชีวิตในระดับมัธยมศึกษา มาสู่ระดับมหาวิทยาลัย ที่ต้องปรับตัวทั้งการดำรงชีวิตประจำวัน รูปแบบการเรียนการสอน สังคมใหม่ที่กว้างมากยิ่งขึ้น ทางสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ วิทยาศาสตร์ความปลอดภัย และสาธารณสุขศาสตร์ เล็งเห็นความสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่นิสิตในสาขาวิชา ควรได้รับการอบรมคุณธรรม จริยธรรม เพื่อการพัฒนาตนเองให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความรู้คู่คุณธรรมกับความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตสายวิทยาศาสตร์สุขภาพชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

คำถามการวิจัย

ความรู้คู่คุณธรรมกับความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตสายวิทยาศาสตร์สุขภาพ ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาเปลี่ยนแปลงหรือไม่อย่างไร

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (descriptive study) เพื่อศึกษาความรู้คู่คุณธรรมกับความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตสายวิทยาศาสตร์สุขภาพชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

คำจำกัดความในการวิจัย

ความรู้คู่คุณธรรม หมายถึง โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการความรู้คู่คุณธรรม ส่งเสริมพัฒนาสมรรถนะเพื่อการพัฒนาจิตอาสาสมัคร วิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์สุขภาพ วิทยาศาสตร์ความปลอดภัย ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2553 ณ ค่ายอบรมพุทธบุตรอารยาภิวัตน์ อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี ระหว่างวันที่ 25-27 พฤศจิกายน พ.ศ. 2553

ความฉลาดทางอารมณ์ หมายถึง ความสามารถทางอารมณ์ในการดำเนินชีวิตอย่างสร้างสรรค์และมีความสุข

นิสิตสายวิทยาศาสตร์สุขภาพชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา หมายถึง นิสิตสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ วิทยาศาสตร์ความปลอดภัย และสาธารณสุขศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2553

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนิสิตสายวิทยาศาสตร์สุขภาพชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2553 คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา จำนวน 165 คน

2.กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนิสิตสายวิทยาศาสตร์สุขภาพชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2553 คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา จากการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 3 สาขาวิชา ได้แก่ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ความปลอดภัย และสาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ จำนวนทั้งหมด 134 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย

1. โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการความรู้คู่คุณธรรม ส่งเสริมพัฒนาสมาธิเพื่อการพัฒนา นิสิตสาธารณสุขศาสตร์ วิทยาศาสตร์สุขภาพ วิทยาศาสตร์ความปลอดภัย ชั้นปีที่ 1 ณ ค่ายอบรมพุทธบุตร อารยาภิวัตน์ อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี ระหว่างวันที่ 25-27 พฤศจิกายน พ.ศ. 2553

2. แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ สำหรับวัยรุ่น (อายุ 18-25 ปี) ของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข ทั้งหมด 52 ข้อ กรมสุขภาพจิตได้พัฒนาแนวคิดเรื่อง ความฉลาดทางอารมณ์ ที่ประกอบด้วยปัจจัยสำคัญ 3 ประการ คือ ความดี มี 3 ด้าน คือ การควบคุมตนเอง (6 ข้อ) การเห็นใจผู้อื่น (6 ข้อ) ความรับผิดชอบ (6 ข้อ) ความเก่ง มี 3 ด้าน คือ การมีแรงจูงใจ (6 ข้อ) การตัดสินใจและแก้ปัญหา (6 ข้อ) สัมพันธภาพ (6 ข้อ) ความสุข มี 3 ด้าน คือ ความภูมิใจในตนเอง (4 ข้อ) ความพอใจชีวิต (6 ข้อ) ความสงบสุขทางใจ (6 ข้อ)

ขั้นตอนและวิธี การรวบรวมข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยใช้แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ สำหรับวัยรุ่น (อายุ 18-25 ปี) ของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข มีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษา เพื่อขอความร่วมมือต่อนิสิตสายวิทยาศาสตร์สุขภาพชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ที่เป็นประชากรในการเข้าร่วมวิจัยครั้งนี้ แจ้งสิทธิ์ที่จะตอบรับหรือปฏิเสธที่จะเข้าร่วมในการศึกษาครั้งนี้ รวมทั้งแจ้งให้ทราบ ว่าข้อมูลทั้งหมดจะถูกเก็บเป็นความลับ และนำมาใช้เฉพาะการศึกษาครั้งนี้เท่านั้น เมื่อนิสิตยินยอม จึงจะอธิบายถึงวิธีการเข้าอบรมเชิงปฏิบัติการความรู้คู่คุณธรรมฯ จนนิสิตเข้าใจ และให้นิสิตลงทะเบียนเข้าร่วมโครงการ

2. นิสิตทำแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์สำหรับวัยรุ่น (อายุ 18-25 ปี) ของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข ก่อนการเข้าอบรมเชิงปฏิบัติการความรู้คู่คุณธรรมฯ

3. นิสิตเข้าอบรมเชิงปฏิบัติการความรู้คู่คุณธรรม ส่งเสริมพัฒนาสมาธิเพื่อการพัฒนา นิสิตสาธารณสุขศาสตร์ วิทยาศาสตร์สุขภาพ วิทยาศาสตร์ความปลอดภัย ชั้นปีที่ 1

4. นิสิตทำแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์สำหรับวัยรุ่น (อายุ 18-25 ปี) ของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข หลังการเข้าอบรมเชิงปฏิบัติการความรู้คู่คุณธรรมฯ

5. ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูล

6. นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป วิเคราะห์ด้วยสถิติการทดสอบค่าที่แบบกลุ่มเดียวกัน (paired *t*-test) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วไป วิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมการทดสอบทางสถิติสำเร็จรูป ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ

2. ข้อมูลการประเมินความฉลาดทางอารมณ์วิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมการทดสอบทางสถิติสำเร็จรูป ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติการทดสอบค่าที่แบบกลุ่มเดียวกัน ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาความรู้คู่คุณธรรมกับความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตสายวิทยาศาสตร์สุขภาพชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์สำหรับวัยรุ่น (อายุ 18-25 ปี) ของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข นำเสนอเป็น 2 ส่วน คือ

ข้อมูลทั่วไป

นิสิตสายวิทยาศาสตร์สุขภาพชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ทั้งหมด 134 คน เป็นเพศหญิง จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 79.85

ข้อมูลความฉลาดทางอารมณ์

จากผลการประเมินความฉลาดทางอารมณ์พบว่านิสิตสายวิทยาศาสตร์สุขภาพชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา มีองค์ประกอบความฉลาดทางอารมณ์ด้านดี (เห็นใจผู้อื่น รับผิดชอบ) มีคะแนนในช่วงเกณฑ์ปกติ และด้านดี (การควบคุมตนเอง) มีคะแนนในช่วงสูงกว่าเกณฑ์ปกติ ด้านเก่ง (มีแรงจูงใจ ตัดสินใจและแก้ปัญหา สัมพันธภาพ) และ ด้านสุข (ภูมิใจตนเอง พอใจชีวิต สุขสงบทางใจ) มีคะแนนในช่วงเกณฑ์ปกติทั้งก่อนและหลังการเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการความรู้คู่คุณธรรม

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติการทดสอบค่าที่แบบกลุ่มเดียวกัน พบว่านิสิตไม่มีความแตกต่างกันทางด้านความฉลาดทางอารมณ์หลังการเข้าอบรมในด้านดี (การเห็นใจผู้อื่น และความรับผิดชอบ) ด้านเก่ง (การมีแรงจูงใจ และสัมพันธภาพ) และด้านสุข (ความภูมิใจในตนเอง ความพอใจชีวิต และความสงบสุขทางใจ) แต่มีความแตกต่างทางด้านความฉลาดทางอารมณ์หลังการเข้าอบรมในด้านดี (การควบคุมตนเอง) และด้านเก่ง (การตัดสินใจ และแก้ปัญหา) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 ความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตหลังการเข้าอบรมเชิงปฏิบัติการความรู้คู่คุณธรรม ส่งเสริมพัฒนา
สมาธิเพื่อการพัฒนาจิตสาธารณะสุโขศาสตร์ วิทยาศาสตร์สุขภาพ วิทยาศาสตร์ความปลอดภัย

ด้าน	หัวข้อ	t	n = 134
			Sig. (2-tailed)
ดี	การควบคุมตนเอง	-3.151	0.002*
	การเห็นใจผู้อื่น	-1.710	0.090
	ความรับผิดชอบ	0.000	1.000
เก่ง	การมีแรงจูงใจ	-1.411	0.161
	ตัดสินใจและแก้ปัญหา	-3.900	0.000*
	สัมพันธภาพ	-1.237	0.218
สุข	ความภูมิใจในตนเอง	-1.581	0.116
	ความพอใจชีวิต	-1.910	0.058
	ความสงบสุขทางใจ	-1.917	0.058

หมายเหตุ * ค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลการศึกษา

นิสิตสายวิทยาศาสตร์สุขภาพชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา มีองค์ประกอบความฉลาดทางอารมณ์ด้านดี (เห็นใจผู้อื่น รับผิดชอบ) มีคะแนนในช่วงเกณฑ์ปกติ และด้านดี (การควบคุมตนเอง) มีคะแนนในช่วงสูงกว่าเกณฑ์ปกติ ด้านเก่ง (มีแรงจูงใจ ตัดสินใจ และแก้ปัญหา สัมพันธภาพ) และ ด้านสุข (ภูมิใจตนเอง พอใจชีวิต สุขสงบทางใจ) มีคะแนนในช่วงเกณฑ์ปกติ ทั้งก่อนและหลังการเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการความรู้คู่คุณธรรม จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติการทดสอบค่าทีแบบกลุ่มเดียวกัน ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 พบว่านิสิตมีความแตกต่างทางด้านความฉลาดทางอารมณ์หลังการเข้าอบรมในด้านดี (การควบคุมตนเอง) และด้านเก่ง (การตัดสินใจ

และแก้ปัญหา) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการศึกษา

ผลการศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ก่อน และหลังการเข้าอบรมคุณธรรมเชิงปฏิบัติการของนิสิตสายวิทยาศาสตร์สุขภาพชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา พบว่าความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตมีองค์ประกอบความฉลาดทางอารมณ์ด้านดี (เห็นใจผู้อื่น รับผิดชอบ) มีคะแนนในช่วงเกณฑ์ปกติ และด้านดี (การควบคุมตนเอง) มีคะแนนในช่วงสูงกว่าเกณฑ์ปกติ ด้านเก่ง (มีแรงจูงใจ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาสัมพันธภาพ) และด้านสุข (ภูมิใจตนเอง พอใจชีวิต สุขสงบทางใจ) มีคะแนนในช่วงเกณฑ์ปกติ ซึ่งมีความแตกต่าง

ทางด้านความฉลาดทางอารมณ์หลังการเข้าอบรมในด้านดี (การควบคุมตนเอง) และด้านเก่ง (การตัดสินใจและแก้ปัญหา) แสดงว่าการเข้าร่วมค่ายอบรม มีผลทำให้นิสิตมีความฉลาดทางอารมณ์เพิ่มขึ้น เป็นคนดีในด้านความสามารถในการควบคุมตนเอง เพื่อปรับตนเองให้เข้ากับสังคม และเป็นคนเก่งสามารถมีการตัดสินใจและแก้ปัญหาได้ดีขึ้น ส่งผลให้สามารถเข้าใจอารมณ์และปัญหาของสังคมได้เป็นอย่างดี ทำให้อยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข กล่าวได้ว่าการอบรมคุณธรรมทำให้นิสิตมีระดับความฉลาดทางอารมณ์ดีขึ้น เช่นเดียวกับ รัตนา ประชาทัย (2553) ศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) เบื้องหลังแห่งความสำเร็จ พบว่าผลที่ได้รับจากการที่บุคคลมีความฉลาดทางอารมณ์ ดังเช่น ความสำเร็จทางการเรียน ความสำเร็จในการทำงานและด้านอื่น ซึ่งส่งผลให้ประสบความสำเร็จในชีวิตได้ตรงกับ ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี (2548) ที่ศึกษาการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์สำหรับผู้บริหาร และตรงกับ Fisher และ Ashanasy (2000) พบว่าผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์มีแนวโน้มประสบความสำเร็จในชีวิต มีความสุขในครอบครัว และมีสุขภาพดีซึ่งมีผลกระทบโดยตรงต่อเด็กและวัยรุ่น

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ดังนี้

1. นำผลการศึกษาไปแก้ไขปัญหาความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต
2. นำผลการศึกษาไปพัฒนากิจกรรมที่ส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1. ควรทำการศึกษาเกี่ยวกับนิสิตรุ่นเดิม และมีการติดตามผลต่อเนื่องทุกปีจนจบการศึกษา เพื่อศึกษาความยั่งยืนของความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต
2. ทำการศึกษาเปรียบเทียบในนิสิตต่างชั้นปี หรือต่างสาขาวิชา หรือต่างคณะ
3. ศึกษาในนิสิตที่มีปัญหาเรื่องความฉลาดทางอารมณ์ โดยใช้รูปแบบกิจกรรมอื่นๆ ที่หลากหลายมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2543). อีคิว: ความฉลาดทางอารมณ์. นนทบุรี: สำนักพัฒนาสุขภาพจิต.
- ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี. (2548). การพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์สำหรับผู้บริหารวารสารบัณฑิตศึกษา. สกมลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกมลนคร.
- ประทักษ์ ลิขิตเลอสรวง. (2548). จิตปัญญาบำบัด (Wisdom Psychotherapy) – จิตบำบัดแนวพุทธธรรม. กรุงเทพฯ: การประชุมวิชาการประจำปี ราชวิทยาลัยจิตแพทย์แห่งประเทศไทย.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต). (2552). การพัฒนาที่ยั่งยืน. กรุงเทพฯ: มูลนิธิโกมลคีมทอง
- พระมหาลิขิต คำหงษา. (2550). การสอนยึดเด็กเป็นศูนย์กลางตามแนวพุทธศาสตร์.

- สืบค้นเมื่อวันที่ 20 กันยายน 2553
จากเว็บไซต์: <http://www.mcu.ac.th>
- ไพรัช สู่แสนสุข และบรรเจอดพร รัตนพันธุ์.
(2546). **สู่เส้นทางโรงเรียนวิถีพุทธ.**
กรุงเทพฯ: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ
และการสื่อสาร สป. ศษ., กระทรวง
ศึกษาธิการ.
- รัตนา ประชาทัย. (2553). **ความฉลาดทาง
อารมณ์ (EQ): เบื้องหลังแห่งความสำเร็จ.**
กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์,
กระทรวงวัฒนธรรม
- วิณี ชิตเชิดวงศ์. (2546). **การศึกษาความฉลาด
ทางอารมณ์ของนิสิตปริญญาตรี คณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.**
ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อุษณีย์ เทพวรชัย และคณะ. (2553). **การศึกษา
ความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษา
พยาบาลโครงการผลิตพยาบาลวิชาชีพ
เพิ่ม เพื่อแก้ไขปัญหาพื้นที่จังหวัด
ชายแดนภาคใต้. เอกสารการประชุม
วิชาการระดับชาติ เรื่องกำลังคนด้าน
สุขภาพกับบริการด้วยหัวใจความเป็น
มนุษย์.**
- Coon, Dennis. (2004). **Introduction to
Psychology: Gateways to Mind and
Behavior** (10 th ed). Belmont, Califor-
nia: Wadsworth/Thomson Learning.